Вищий навчальний заклад

«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»

Факультет економіки та інформаційних технологій

Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан факультету економіки та інформаційних технологій

Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В БАНКУ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова дисципліна професійної та практичної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми

_____ О.М. Антонова
(підпис) (прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:
Кафедрою фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін
протокол № 1 від «28» серпня 2020 року
Завідувача кафедри

_____ Т.М. Сугак
(підпис) (прізвище, ініціали)

Розробники:

Антонова Олена Михайлівна кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: *українська*

Статус дисципліни: *вибіркова дисципліна, професійної та практичної підготовки*

Передумови вивчення навчальної дисципліни: «*Фінансовий менеджмент в банку*» для здобувачів вищої освіти є вибірковою дисципліною, яка забезпечує формування вмінь, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою. Дисципліна вивчається на основі базової загальноекономічної та правової підготовки з таких дисциплін як «Теорія ймовірності та математична статистика», «Економетрика», «Фінанси підприємства», «Гроші і кредит» та набуття ними відповідних фахових компетенцій.

Дисципліна є підґрунтям для подальшого вивчення дисциплін, пов'язаних з галузевою специфікою кожної спеціальності. Знання з даної дисципліни дозволять успішно вивчати такі дисципліни, як: «Фінансовий аналіз», «Фінансовий ринок», «Фінансовий менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «*Фінансовий менеджмент в банку*» є економічні, організаційні, правові питання, що виникають у процесі управління банком.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **150 годин 5 кредитів ECTS**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Фінансовий менеджмент в банку*» є вивчення теоретико-методологічних засад та практичних питань з різних аспектів діяльності банку: формування і розміщення ресурсів, прибутковості, ризиків та інше.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «*Фінансовий менеджмент в банку*» є:

–формування теоретичних знань теорії і практики управління комерційним банком в умовах ринкової економіки;

–- оволодіння стратегією поведінки на ринку банківських послуг в умовах нестабільності фінансово-кредитної системи;

–оволодіння сучасними підходами та методами щодо управління основними банківськими операціями; вивчення новітніх методів управління банком.

–

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «*Фінансовий менеджмент в банку*» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ***компетентностей*:**

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	сем	лаб	с.р		л	пр	сем	лаб.	с.р
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*
Змістовий модуль 1. Сутність, зміст, принципи та функції фінансового менеджменту в банку												
Тема 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту в банку	12	2	2	-	-	8	14	1	-	-	-	13
Тема 2. Стратегічне управління банківською діяльністю	18	8	6	-	-	4	18	2	2	-	-	14
Тема 3. Органи управління та організаційна структура банку	16	6	4	-	-	6	16	2	-	-	-	14
Тема 4. Система планування банківської діяльності.	16	6	4	-	-	6	16	1	2	-	-	13
Разом за змістовим модулем 1	**62**	**22**	**16**			**24**	**62**	**6**	**4**			**54**
Змістовий модуль 2. Методи управління банківськими операціями та ризиками												
Тема 5. Управління капіталом у банку.	16	6	2	-	-	8	16	2	-	-	-	14

Тема 6. Управління зобов'язаннями банку.	12	4	2	-	-	6	12	1	-	-	-	11
Тема 7. Управління активами та пасивами банку.	12	4	-	-	-	8	12	1	-	-	-	11
Тема 8. Управління кредитним портфелем комерційного банку.	12	4	-	-	-	8	12	1	-	-	-	11
Тема 9. Управління інвестиційним портфелем банку.	12	4	-	-	-	8	12	1	-	-	-	11
Тема 10. Управління ліквідністю банку	12	4	-	-	-	8	12	1	-			11
Тема 11. Управління прибутковістю банку.	12	4	-	-	-	8	12	1	-			11
Разом за змістовим модулем 2	**88**	**30**	**4**	**-**	**-**	**54**	**88**	**8**	**-**	**-**	**-**	**78**
Усього годин	**150**	**52**	**20**	**-**	**-**	**78**	**150**	**14**	**4**	**-**		**132**

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.
Сутність, зміст, принципи та функції фінансового менеджменту в банку

Тема 1. Засади фінансового менеджменту в банку.

Поняття менеджменту у загальному розумінні. Менеджмент як самостійний вид професійної діяльності. Менеджмент як система управління. Суть менеджменту як економічної категорії, об'єктивні основи управління. Зміст банківського менеджменту, його специфіка. Зміст принципів менеджменту. Принципи, які характеризують банківський менеджмент як науку. Принципи банківського менеджменту як практичної діяльності. Головна мета банківського фінансового менеджменту. Загальні та конкретні завдання, що вирішуються у банківському менеджменті. Функції фінансового менеджменту як інструменти управління. Системний та процесний підхід до менеджменту в комерційному банку. Функціональна модель фінансового менеджменту в банку.

Тема 2. Стратегічне управління банківською діяльністю.

Визначення стратегії діяльності банку. Завдання менеджера щодо створення і реалізації стратегії. Складові стратегії банку. Реалізація стратегії. Реальна стратегія банку, що складається з двох частин – запланованої і випадкової. Елементи стратегії компанії. Мета стратегічного банківського менеджменту. Організаційні етапи стратегічного менеджменту. Ситуаційний стратегічний аналіз. Зовнішній та внутрішній аналіз. SWOT-аналіз як інструмент стратегічного управління. Поняття «стратегічне бачення діяльності банку». Організаційні етапи стратегічного менеджменту в банку.

Тема 3. Органи управління та організаційна структура банку.

Визначення процесу планування банківської діяльності. Основні завдання, що вирішуються у процесі розробки плану діяльності. Напрямки планування банківської діяльності. Врахування внутрішніх і зовнішніх факторів в процесі планування. Сутність стратегічного планування. Вироблення концепції розвитку банку. Визначення цілей і завдань банку. Аналіз зовнішніх та внутрішніх чинників в процесі стратегічного планування. Тактичне планування у банку, його характеристики. Структура бізнес-плану банку. Фінансове планування діяльності банку. Створення бюджетів.

Тема 4. Система планування банківської діяльності.

Сутність функціонування та розвитку як основних внутрішніх процесів у банку. Види внутрішніх організаційних процесів та функцій. Форми розвитку організації: організаційне проектування та організаційна раціоналізація, їх відмінності. Об'єктивні та суб'єктивні фактори, що впливають на процес реорганізації. Напрямки організаційного розвитку: структуризація, композиція, регламентація, орієнтація. Класифікація суб'єктів управління комерційного банку. Органи управління банку та їх повноваження. Вплив на організаційну структуру банку специфіки його діяльності, стратегічних і тактичних цілей, історії розвитку. Основні принципи організаційного процесу в банку. Організаційні структури за принципом бюрократії. Функціональні організаційні структури. Дивізіональні організаційні структури. Адаптивні організаційні структури та їх види: проектні структури, матричні структури, конгломерати.

Змістовний модуль 2.
Методи управління банківськими операціями та ризиками

Тема 5. Управління капіталом у банку.

Сутність пасивних операцій комерційного банку. Розподіл пасивів за видами на власні, залучені і позичені. Власні ресурси комерційного банку та особливості їх створення. Залучені кошти як переважна частина ресурсів банку. Роль запозичених коштів банку для підтримки поточної банківської ліквідності. Поняття капіталу банку. Структура банківського капіталу. Функції капіталу банку: оперативна, захисна, регулювальна. Проблема адекватності капіталу. Методи оцінки вартості капіталу. Процес планування потреби в капіталі. Методи визначення достатності капіталу. Оптимізація рівня капіталізації банку. Залучення капіталу із внутрішніх джерел. Сучасні підходи до реалізації дивідендної політики у банківському менеджменті. Провідні концепції дивідендної політики.

Тема 6. Управління зобов'язаннями банку.

Сутність і необхідність управління зобов'язаннями банку. Проблема формування оптимальної структури пасивів банку. Депозитні і недепозитні зобов'язання банку. Структура залучених коштів. Види депозитів. Цінові та нецінові методи управління залученими коштами. Визначення депозитної ставки. Методи визначення витрат на залучення банківських ресурсів. «Точка беззбитковості» банку. Недепозитні джерела формування ресурсів комерційного банку. Особливості процесу управління запозиченими джерелами коштів.

Тема 7. Управління активами та пасивами банку.

Поняття активів банку. Необхідність управління активами. Види активів банку. Методи управління окремими видами активів банку. Перспективи

розвитку активних операцій комерційних банків. Вплив регулятивної функції НБУ на методи управління активами і пасивами. Сутність і механізм управління активами-пасивами комерційного банку. Інтегрований підхід в управлінні активами і пасивами банку. Бухгалтерська та економічна моделі управління активами і пасивами. Управління процентним ризиком.

Тема 8. Управління кредитним портфелем комерційного банку.

Організація кредитної діяльності. Кредитна політика банку та її реалізація. Управління дохідністю кредитного портфеля та методи ціноутворення за кредитами. Управління кредитним ризиком на рівні окремої позики та на рівні кредитного портфеля. Методика оцінювання якості кредитного портфеля.Характеристика основних методів управління проблемними кредитами. Зміст та етапи проведення реабілітації проблемного кредиту.

Тема 9. Управління інвестиційним портфелем банку.

Сутність інвестиційної діяльності банку. Стратегії формування портфеля цінних паперів. Класифікації та функції портфеля цінних паперів. Типи портфелів цінних паперів банку. Критерії оцінки надійності портфеля цінних паперів. Фактори, які впливають на рівень дохідності цінних паперів. Ризики, притаманні операціям з цінними паперами. Сутність інвестиційного горизонту. Стратегії управління інвестиційним горизонтом. Аналіз кривої дохідності. Дюрація цінного папера.

Тема 10. Управління ліквідністю банку.

Поняття ліквідності комерційного банку. Вплив структури активів на ліквідність балансу банку. Залежність ліквідності банку від рівня ризику окремих банківських операцій. Стратегії управління ліквідністю комерційного банку.Три підходи рішення ліквідності банку: забезпечення ліквідності за рахунок активів, забезпечення ліквідності за рахунок позикових ліквідних коштів, збалансоване управління ліквідністю. Методи та інструменти управління ліквідністю комерційного банку. Метод конверсії фондів. Метод управління резервною позицією. Метод управління кредитною позицією. Сек'юритизація.

Тема 11. Управління прибутковістю банку.

Підходи до оцінювання діяльності банку. Елементи стійкості комерційного банку. Структура банківських доходів і витрат. Функції прибутку. Поняття прибутковості банку. Показники прибутковості банку. Планування підвищення прибутковості діяльності банку з урахуванням допустимого рівня ризику. Моделі управління прибутковістю банківської діяльності.

Підсумковий модульний контроль

Диференційований залік

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту в банку	2	1
2	Тема 2. Стратегічне управління банківською діяльністю	8	2
3	Тема 3. Органи управління та організаційна структура банку	6	2
4	Тема 4. Система планування банківської діяльності.	6	1
5	Тема 5. Управління капіталом у банку.	6	2
6	Тема 6. Управління зобов'язаннями банку.	4	1
7	Тема 7. Управління активами та пасивами банку.	4	1

8	Тема 8. Управління кредитним портфелем комерційного банку.	4	1
9	Тема 9. Управління інвестиційним портфелем банку.	4	1
10	Тема 10. Управління ліквідністю банку	4	1
11	Тема 11. Управління прибутковістю банку.	4	1
	Усього годин	**52**	**14**

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту в банку	2	-
2	Тема 2. Стратегічне управління банківською діяльністю	6	2
3	Тема 3. Органи управління та організаційна структура банку	4	2
4	Тема 4. Система планування банківської діяльності.	4	-
5	Тема 5. Управління капіталом у банку.	2	-
6	Тема 6. Управління зобов'язаннями банку.	2	-
7	Тема 7. Управління активами та пасивами банку.	-	-
8	Тема 8. Управління кредитним портфелем комерційного банку.	-	-
9	Тема 9. Управління інвестиційним портфелем банку.	-	-
10	Тема 10. Управління ліквідністю банку	-	-
11	Тема 11. Управління прибутковістю банку.	-	-
	Усього годин	**20**	**4**

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни *«Фінансовий менеджмент в банку»* з метою поглиблення і розширення знань та використання методів і засобів аналізу в практичних ситуаціях у сфері банківської діяльності, фінансів підприємств, страхуванні тощо.

Змістовий модуль 1.
Сутність, зміст, принципи та функції фінансового менеджменту в банку

Тема 1. Засади фінансового менеджменту в банку. Визначення предмету, методів фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту у банку.
Тема 2. Стратегічне управління банківською діяльністю. Набуття практичних навичок і вмінь щодо ситуаційного стратегічного аналізу, зовнішнього та внутрішнього аналізу.
Тема 3. Органи управління та організаційна структура банку. Визначення принципів організаційної побудови банку, основних типів організаційних структур у банках.
Тема 4. Система планування банківської діяльності. Набуття практичних навичок і вмінь щодо стратегічного, тактичного і фінансового планування у банку.

Змістовний модуль 2.
Методи управління банківськими операціями та ризиками

Тема 5. Управління капіталом банку. Набуття практичних навичок і вмінь щодо аналізу капіталу банку.
Тема 6. Управління зобов'язанням банку. Набуття практичних навичок і вмінь щодо аналізу залучених коштів банку.
Тема 7. Управління активами і пасивами банку. Аналіз структури активів та пасивів. Набуття практичних навичок в управлінні активними та пасивними операціями банку.
Тема 8. Управління кредитним портфелем комерційного банку. Аналіз кредитного портфелю банку. Набуття практичних навичок і вмінь щодо методів управління проблемними кредитами.
Тема 9. Управління інвестиційним портфелем банку. Оцінка стратегій формування інвестиційного портфелю банку. Набуття практичних навичок і вмінь щодо методів управління інвестиційним ризиком

Тема 10-11. Управління ліквідністю і прибутковістю банку. Оцінка фінансової стійкості банку. Набуття практичних навичок і вмінь щодо методів оцінки ліквідних засобів та прибутковості банку.

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
	Не передбачено	-	-
	Усього годин	**-**	**-**

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
	Не передбачено навчальним планом	-	-
	Усього годин	**-**	**-**

10.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту в банку	8	13
2	Тема 2. Стратегічне управління банківською діяльністю	4	14
3	Тема 3. Органи управління та організаційна структура банку	6	12
4	Тема 4. Система планування банківської діяльності.	6	15
5	Тема 5. Управління капіталом у банку.	8	14
6	Тема 6. Управління зобов'язаннями банку.	6	11
7	Тема 7. Управління активами та пасивами банку.	8	11
8	Тема 8. Управління кредитним портфелем комерційного банку.	8	11
9	Тема 9. Управління інвестиційним портфелем банку.	8	11
10	Тема 10. Управління ліквідністю банку	8	11
11	Тема 11. Управління прибутковістю банку.	8	11
	Усього годин	**78**	**132**

Сучасна освіта будується, насамперед, на формування у майбутніх спеціалістів у сфері фінансів, банківської справи та страхування необхідних компетентностей, серед яких важливою є здатність до самостійної роботи, тому, під час вивчення курсу «*Фінансовий менеджмент в банку»* поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застування у подальшій роботі. Самостійна робота здобувачів вищої освіти повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи з курсу *«Фінансовий менеджмент в банку»* полягає у:

- опрацюванні здобувачами вищої освіти матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури;
- опрацювання здобувачами вищої освіти розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- розв’язання завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання

матеріалу з тем курсу;

- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до поточного та підсумкового контролю, диференційованого заліку.

11.ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Функції фінансового менеджера в банку.
2. Керуючі впливи на об'єкти управління в системі банківського фінансового менеджменту
3. Еволюція теорії фінансового менеджменту.
4. Міжнародні аспекти фінансового менеджменту
5. Вибір ринкової стратегії діяльності банку.
6. Стратегічне управління банківськими ризиками.
7. Нормативна база, що використовується для стратегічного планування діяльності банку.
8. Стратегічне планування в умовах багатокритеріальності
9. Варіанти організаційних структур у банківській справі.
10. Особливості реорганізації у структурі банку.
11. Комбіновані структури управління
12. Основні принципи системи бюджетування в комерційному банку.
13. Організація процесу планування банківської діяльності в зарубіжній практиці.
14. Фінансова політика банку, її складові
15. Вплив регулятивної функції НБУ на методи управління капіталом банку.
16. Механізм злиття та поглинання в банківській системі.
17. Як дивідендна політика впливає на вартість капіталу банку?
18. Механізм створення та реєстрації комерцій-них банків.
19. Тенденції розвитку рівня капіталізації банків України
20. Що таке ефективна річна процентна ставка?
21. Охарактеризуйте заходи у сфері управління пасивами у період зниження (підвищення) ринкових процентних ставок.
22. У чому полягає сутність балансового, ринкового, та податкового факторів, які враховуються при залученні ресурсів?
23. Дайте характеристику методам управління активами і пасивами банку, зупинившись на
24. їх перевагах і недоліках.
25. Використання ситуаційного моделювання при управлінні активами і пасивами банку.
26. Використання ГЕП-менеджменту при управлінні активами/пасивами банку
27. Особливості формування кредитної політики банку.
28. Методика оцінки кредитоспроможності позичальника (вітчизняний і зарубіжний досвід).
29. Визначення оптимального кредитного портфеля банку в умовах ризику неповернення коштів позичальниками
30. Як здійснюється структуризація інвестиційного портфеля банків?
31. Які існують основні види ризиків інвестиційної діяльності банків?
32. Які фактори впливають на динаміку ліквідності банку?
33. У чому полягають недоліки використання коефіцієнтного методу для оцінки потреби банку в ліквідних коштах?
34. Ліквідність як один із найважливіших показників надійності і платоспроможності банку
35. Організація фінансового обліку доходів і витрат банку.
36. Фінансова звітність банку та її аналіз.
37. Чистий процентний дохід як базовий показник оцінки успішності роботи банку

12.КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Суть менеджменту як економічної категорії.
2. Визначення сутності поняття «банківський менеджмент».
3. Особливості банківського менеджменту та основні етапи його розвитку.
4. Менеджмент як система управління комерційним банком: суб'єкти, об'єкти і принципи банківського менеджменту.
5. Завдання банківського менеджменту на макро- та макрорівнях.
6. Основні функції банківського менеджменту.
7. Фінансовий менеджмент та його місце у системі управління банком.
8. Визначення мети і завдань фінансового менеджменту у банку.
9. Система фінансового менеджменту банку: об’єкти і задачі управління.
10. Інструментарій фінансового менеджменту у банку: методи, прийоми, засоби і форми досягнення цілей і завдань банку
11. Суть і призначення банківського капіталу комерційного банку.
12. Функції банківського капіталу: оперативна, захисна, регулююча.
13. Види банківського капіталу. Оцінка вартості капіталу банку.
14. Метод балансової вартості
15. Метод ринкової вартості.
16. Метод «регульованих бухгалтерських процедур»
17. Методологія аналізу капіталу комерційних банків.
18. Визначення елементів власних коштів.
19. Зважування активів на предмет ризику неплатоспроможності.
20. Розрахунок позицій ринкових ризиків.
21. Порівняння власних коштів банку із зваженими на предмет ризику активами, позабалансовими статтями і сумами позицій ринкових ризиків.
22. Вимоги НБУ до капіталу комерційних банків України.
23. Вплив вимог до капіталу на політику діяльності банку.
24. Планування комерційним банком потреби у власних коштах.
25. Види зобов’язань банку.
26. Формування оптимальної структури зобов’язань.
27. Розробка політики банку щодо мобілізації коштів.
28. Фактори, що враховуються при залученні ресурсів.
29. Етапи аналізу зобов’язань комерційного банку.
30. Визначення оптимальної структури зобов’язань банку.
31. Показники, що використовуються під час аналізу зобов’язань.
32. Мета та завдання управління зобов’язаннями банку.
33. Складові системи управління зобов’язаннями банку.
34. Методи управління зобов’язаннями.
35. Інструменти управління.
36. Взаємозвязок між процентними ставками банку.
37. Структура процентних ставок комерційного банку
38. Визначення основних принципів управління кредитними операціями банку.
39. Визначення оптимальної структури кредитного портфелю
40. Якість кредитного портфелю банку, фактори що її визначають.
41. Види операцій, які формують кредитний портфель банку.
42. Функції управління кредитним портфелем.
43. Параметри, що впливають на розмір і структуру кредитного портфеля.
44. Етапи управління кредитним портфелем.
45. Методи управління проблемними кредитами.
46. Критерії оцінки кредитів.
47. Показники оцінки якості кредитного портфелю банку.
48. Виникнення концепції управління активами і пасивами.
49. Цілі та завдання інтегрованого управління активами і пасивами:
50. Короткострокові та довгострокові аспекти управління активами і пасивами.
51. Реактивне та проактивне управління активами і пасивами.

52. Основні функції управління активами і пасивами.
53. Мета управління активами і пасивами.
54. Умови організації функції управління активами і пасивами.
55. Функції Комітету з питань управління активами і пасивами.
56. Джерела та напрямки використання інформації при управлінні активами і пасивами
57. Визначення сутності поняття ризику.
58. Керуючі впливи на ризик як об’єкт управління.
59. Фактори, що впливають на рівень ризику.
60. Класифікація видів банківських ризиків.
61. Види втрат, які супроводжують появу ризику.
62. Критерії вимірювання ризику.
63. Системи оцінювання ризику.
64. Методи кількісного аналізу рівня ризику.
65. Коефіцієнти оцінки ризику.
66. Мета процесу управління.
67. Система цілеорієнтованих функцій управління ризиками банку.
68. Цикл управління ризиками. Етапи управління ризиками банку.
69. Типологія методів управління ризиками. Способи управління ризиком.
70. Теорія управління ліквідністю.
71. Джерела формування та напрями використання ліквідних коштів.
72. Чинники, що найбільше впливають на банківську ліквідність, їх класифікація.
73. Мета аналізу банківської ліквідності.
74. Завдання аналізу ліквідності банку.
75. Прийоми та методи аналізу банківської ліквідності.
76. Групи коефіцієнтів оцінки ліквідності банку.
77. Види стратегій управління ліквідністю банку, їх сутність, переваги та недоліки.
78. Фактори, що впливають на вибір зовнішніх джерел поповнення ліквідних коштів.
79. Роль прибутку в забезпеченні стабільного розвитку банку.
80. Вимоги до забезпечення процесу ефективного управління прибутком банку.
81. Мета та завдання процесу управління прибутком банку.
82. Зміст процесу управління прибутком банку.
83. Система об’єктів управління прибутком банку.
84. Склад механізму управління прибутком.
85. Методи управління прибутком.
86. Планування як інструмент управління прибутком.
87. Системи планування прибутку банку.
88. Зміст аналізу прибутку банку.
89. Методи регулювання прибутку.
90. Сутність поняття кризи, їх класифікація.
91. Специфічні особливості банківської кризи.
92. Причини виникнення та форми прояву банківської кризи.
93. Фактори, що здатні спричинити кризу.
94. Підходи до розуміння сутності категорії «антикризове управління»: управлінській, стратегічний та системний.
95. Сутність антикризового управління банком.
96. Антикризове управління в системі фінансового менеджменту банків.
97. Антикризова фінансова стійкість банків.
98. Мета та завдання антикризового управління фінансовою стійкістю банків.
99. Системи антикризового управління банківською установою.
100. 100.Основні завдання системи антикризового управління фінансової стійкості банків.
101. 101. Функції антикризового управління.
102. 102. Основні принципи організації системи антикризового управління банком.

103. Етапи антикризового управління.
104. Сутність діагностики кризи комерційного банку.
105. Структурно-логічна схема проведення діагностики кризи розвитку банку.
106. Перелік методів діагностики кризових явищ в державному антикризовому регулюванні.
107. Системи індикаторів, динаміка яких має свідчити про ймовірність настання банківської кризи.

13.Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях:

– Вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
– Методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
– робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
– інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на практичних, семінарських та лабораторних заняттях:

– Вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
– Практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
– Метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
– робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
– інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
– кейс-метод (вирішення ситуацій, розв’язання завдань тощо);
– Імітаційний метод
– Дослідницький метод
– Пошуковий метод.
– Метод проблемного виконання.
– Репродуктивний метод

14.Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «*Фінансовий менеджмент в банку*» використовуються такі методи оцінювання:

– для поточного контролю у вигляді: *усне та письмове опитування, фронтальне опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.*
– для модульного контролю у вигляді: *письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*
– для підсумкового контролю у вигляді: *екзамену або заліку у таких формах: усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*

15.Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних

завдань.

- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни *«Фінансовий менеджмент в банку»* є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-40

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі	ОЦІНКА	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ

види навчальної діяльності	**ECTS**	**для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проєкту), практики**	**для недиференційованого заліку**
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота											Самостійна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2									
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11			
2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10						Модульний контроль 2 - 10							

Приклад для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «*Фінансовий менеджмент в банку*» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19.Рекомендована література

Основна

1. Губарєва І.О. Фінансовий менеджмент у банку: навчальний посібник / І.О. Губарєва, О.М. Штаєр. Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. 240 с

2. Копилюк О.І. Фінансовий менеджмент в банку: навчальний посібник / О.І. Копилюк, Н.М. Ногінова, О.М. Музичка, Н.С. Кульчицька. Львів: вид-во «Ліга-Прес», 2015. 236 с.

3. Лачкова В. М. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник / В.М. Лачкова, Л.І. Лачкова, І.Л. Шевчук. Х.: 2017. 180 с.

4. Сало І. В. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібн. / І.В. Сало, О. А. Криклій. Суми: ТОВ «ВТД «Університетська книга». 2015. 320 с.

5. Сокиринська І.Г. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник. / за ред. І.Г. Сокиринської, Т.О. Журавльової. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 192 с.

6. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л.О. Примостка. 3-тє вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2012. 338 с.

Допоміжна

1. Аналіз банківської діяльності: підручник / за ред. проф. А.М. Герасимовича. К.: КНЕУ, 2004. 599 с.

2. Аналіз діяльності комерційного банку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Банківський менеджмент» / за ред. А. М. Герасимовича, Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2001. 384 с.

3. Банківський менеджмент: підручник / за ред. О.А. Кириченка, В.І. Міщенка. К.: Знання, 2005. 832 с.

4. Васюренко О. В. Банківський менеджмент: навчальний посібник / О.В. Васюренко. К.: Видавничий центр «Академія», 2001. 316 с.

5. Глущенко В.В. Аналіз і регулювання діяльності комерційного банку / В.В. Глущенко, М.О. Кизим, Ч. Хонгвен. Х.: ІНЖЕК, 2000. 76 с.

6. Губарєва І.О. Фінансовий менеджмент у банку: навчальний посібник / І.О. Губарєва, О.М. Штаєр. Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. 240 с.

7. Козьменко С. М. Стратегічний менеджмент банку: навчальний посібник / С.М. Козьменко, Ф. І. Шпиг, І. В. Волошко. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 734 с.

8. Колодізєв О. М. Фінансовий менеджмент у банку: методологія прийняття рішень у банківській сфері: навчальний посібник / О.М. Колодізєв, І.М. Чмутова, І. О. Губарєва. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. 408 с.

9. Никитина Т.В. Банковский менеджмент / Т. В. Никитина. СПб.: Питер, 2001. 160 с.

10. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банк: підручник / Л.О.Примостка. К.: КНЕУ, 2004. 468 с.

11. Система банківського менеджменту: навчальний посібник / за ред. О.С. Любуня, В. І. Грушко. К.: Фірма «ІНКОС», 2004. 480 с.

12. Тиркало Р.І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг: навч. посібн. / Р. І. Тиркало, З. І. Щибоволок. К., 1999. 236 с.

13. Банківські операції: підручник / за ред. докт. екон. наук, проф. А.М. Мороза. К.: КНЕУ, 2000. 384 с.

14. Батракова Л.Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка: учебник для вузов / Л.Г. Батракова. М.: Изд. корп. «Логос», 1999. 344 с.

15. Заруба О. Д. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібн. / О.Д. Заруба. К.: Товариство «Знання», КОО, 1997. 172 с.

16. Ковбасюк М. Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств: навчальний посібник / М. Р. Ковбасюк. К.: Видавничий дім «Скарби», 2001. 336 с.

17. Кочетков В. Н. Анализ банковской деятельности: теоретико- прикладной аспект: монография / В. Н. Кочетков. К.: МАУП, 1999. 192 с.

18. Отенко И.П. Анализ деятельности коммерческого банка: учебн. пособ. / И.П. Отенко. Х.: Узд. ХГЭУ, 2001. 156 с.

19. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III; зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Документ 2121-14, редакція від 11.10.2013 р., чинний; доступний з офіційного сайта Верховної ради України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14.

20. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Інструкція НБУ, затверджена Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. за № 368; зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Документ z0841-01, редакція від 09.08.2013 р., чинний; доступний з офіційного сайту Верховної ради України. Режим доступу: / http://zakon4.rada.gov.ua /laws/show/z0841-01.

21. Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями: Положення НБУ, затверджене Постановою Правління НБУ 25.01.2012 р. № 23 [Електронний ресурс] / Документ

z0231-12, редакція від 02.08.2013 р., чинний; доступний з офіційного сайту Верховної ради України. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12.

22. Руденко Л.В. Організація міжнародних кредитно-розрахункових операцій в банках: посібник / Л.В. Руденко. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 376 с.

23. Финансовый менеджмент. Теория и практика: учебник / под ред. Е.С. Стояновой. М.: Перспектива, 1998. – 656 с.

24. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.